

RESTAURAREA UNUI VAS CERAMIC PICTAT

Mary-Claudia STAICU

Articolul de față prezintă restaurarea unui suport cilindric cu decor policrom care provine din vechea colecție a Muzeului Săsesc al Țării Bârsei și care aparține, în prezent, Muzeului Județean de Istorie Brașov.

Suportul (nr. inv. 247) – încadrat în cultura Ariușd (conform F.A.E.) – este lucrat cu mâna din pastă fină roșie, cu nuanțe cafenii. Forma suportului este cilindrică: $h = 205$ mm, \varnothing p. sup. = 211 mm, \varnothing p. inf. = 203 mm, cu extremitățile ușor evazate spre exterior. Decorul – prezent pe suprafața exterioară a piesei – este policrom (alb-gălbui, cafeniu, maro), cu motive unghiulare, împărțite în două registre de o linie ușor incizată, aflată la 37 mm de extremitatea superioară.

Restaurat anterior – restaurare nesemnaltă nouă printr-un dosar de restaurare –, suportul a fost propus pentru a fi restaurat în luna decembrie a anului 2001, în vederea expunerii ulterioare în cadrul expoziției de bază a Muzeului Județean de Istorie Brașov. Materialul ceramic original al suportului s-a păstrat în proporție de 60%, mai exact, nouă fragmente. Aceste fragmente erau asamblate cu clei de acetona, iar completarea formei fusese realizată cu ipsos neintegrat cromatic, nefinisat și cu depuneri de praf abraziv. Decorul era greu lizibil, pe alocuri pierdut (foto 1, 2, 3), sesizarea lui în interiorul piesei fiind îngreunată și de depunerile de sol și praf (foto 4, 5).

Data fiind starea de conservare a suportului, procesul de restaurare – mai exact, re restaurare – a început cu operația de desprăfuire a piesei folosind o perie cu fir moale și aspiratorul. A urmat injectarea zonelor de îmbinare a fragmentelor cu acetona și imersarea piesei în apă caldă (20° C), timp de 15 minute. O dată realizată dezasamblarea (foto 6, 7), s-a impus îndepărtarea urmelor adezivului și ipsosului ce s-au folosit în restaurarea anterioară. Astfel s-a optat pentru o curățare mecanică – operație realizată sub lupă și cu instrumentar de detartraj adecvat – și pensulări ușoare cu acetona, insistând pe zonele de îmbinare. Clătirea fragmentelor s-a făcut sub jet de apă curentă, cu soluție 1% de detergent neionic și pensulări intermediare. Interesant este faptul că în timpul curățării, pe interiorul a două fragmente din partea superioară a piesei, s-au evidențiat două motive ornamentale pictate, compuse din câte trei arce de cerc de culoare neagră, între ele existând un strat de culoare albă. Tratamentul umed a continuat cu neutralizarea fragmentelor prin băi repetate în apă distilată și s-a încheiat cu testul clorurilor. Neevidențându-se prezența lor în ultima baie de spălare s-a făcut pasul următor, și anume, uscarea liberă pe hârtie de filtru. După uscare, fragmentele au fost conservate prin peliculizare cu soluție de nitrolac 10%, ca solvent folosindu-se acetona. După uscare și identificare, fragmentele au fost asamblate cu acetat de polivinil și aplicate armături (din material neferos) pentru o mai mare rezistență a piesei, dat fiind faptul că lipsea foarte mult din materialul ceramic original (foto 8). Apoi, forma piesei a fost redată prin completare cu ipsos mojarat cu pigmenți minerali, care au rol de integrare cromatică a piesei (foto 9).

După modelarea, uscarea și finisarea ipsosului, pe zonele de completare s-a reconstituit decorul policrom – prin pictare cu pigmenți minerali – atât pe exterior cât și pe interiorul piesei (foto 10, 11). A urmat uscarea liberă a piesei, iar conservarea zonelor completate cu soluție de nitrolac 10% (în acetonă) și uscarea au încheiat procesul de restaurare a piesei (foto 12).

Având în vedere că, după restaurare, piesa va fi etalată în cadrul expoziției de bază, se recomandă ca expunerea ei să se facă în condiții de microclimat corespunzător, conform normelor de conservare.

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

11.

12.